

คำนำ

ภาคใต้ของประเทศไทย เป็นถิ่นกำเนิดของส้มโอ มีการปลูกส้มโอในพื้นที่นี้มาช้านาน โดยกระจายอยู่ทั่วไปแต่ละแห่งจะมากหรือน้อย แล้วแต่ปัจจัยที่กำหนดจะเอื้ออำนวย สำหรับจังหวัดสงขลามีการปลูกส้มโออยู่ในหลายอำเภอ แต่ที่ปลูกส้มโอพันธุ์ดีกันมากที่สุดคือ อำเภอหาดใหญ่ ประกอบกับเมืองหาดใหญ่เป็นศูนย์กลางของการคมนาคมและธุรกิจหลักของภาคใต้ มีตลาดกลางหาดใหญ่ เป็นแหล่งรองรับผลผลิตส้มโอที่สำคัญ จนสามารถทำให้ส้มโอของที่นี่เป็นที่รู้จักของผู้บริโภคทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ ที่มีโอกาสมาเที่ยวหาดใหญ่

การสำรวจและรวบรวมพันธุ์ส้มโอในเขตจังหวัดสงขลาครั้งนี้ ในระยะแรกเป็นการสำรวจสภาพการปลูกส้มโอทั่วไปในอำเภอต่าง ๆ เมื่อได้ข้อมูลเบื้องต้นแล้ว พบว่าอำเภอหาดใหญ่ เป็นแหล่งปลูกส้มโอที่สำคัญที่สุดจริง ในระยะต่อมาจึงทำการสำรวจสภาพการปลูก และศึกษาเรื่องพันธุ์ส้มโอในตำบลต่าง ๆ ของอำเภอหาดใหญ่ตามวิธีการศึกษาที่กำหนด เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

การรายงานผลการสำรวจและรวบรวมพันธุ์ส้มโอในเขตจังหวัดสงขลา จึงนำเสนอผลการสำรวจสภาพการปลูก รายละเอียดเรื่องพันธุ์ส้มโอและแนวทางการพัฒนาส้มโอในเขตอำเภอหาดใหญ่มุ่งประการ ซึ่งหวังว่าคงจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการผลิตส้มโอในจังหวัดสงขลาและภาคใต้ต่อไป

วิจิตต์   วรรณชิต
มงคล   แซ่หลิม
อึบรอเฮม   ยี่คำ